

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség a Posta-utca 32. szám alatt van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2—3.

Felelős szerkesztő:

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Hirdetési árak egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések árszabály szerint.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Az iskolai év végén.

Verejtékes, meleg napokat él most az ifjúság, az iskolákban. Örlik az idegeiket. Élettük forduló pályájához értek, hol vagy a szerencsés vizsga lefolyása vár rájuk: vagy egy szégyenteljes bukás. Az előbbi eredmény büszke, mondhatnánk elbizakodott „érett” embert nevel, a másik meg revolvert szegez a fejének. Maguk a tanárok nézik fohászodva a napokat, melyek megváltják őket az érettségi vizsgálat kellemetlenségeitől, melyről jól tudják, hogy nem okvetlen kompetens mérleg a karrier elérésében és nem okvetlen döntő az ifjúság képességének megítélésében, mert sokszor egy szerencsés kérdés gyöngye fejü ifjakat juttat jeles bizonyítványhoz és hány jeles fiatal embert buktatott már meg a szekatura, az izgalom, a zavar, mely a kimerült ifjúságnál, mikor az egész élete pályája egy vizsgálatról függ és az egész rokonság beleje helyezi várakozását, magától értetendő dolog.

Hogy mire jó az az érettségi vizsgálat, azt sok szülő kérdi. Egész családokat izgat és hány szülő nézi szívszorongva fiát — most már leányát is — a kik ott alszanak el a könyveik felett, a kik álmukban is tanulják a sok grammatikát, a miről jól mondja Rannschburg Pál dr. a ki híres ideg orvos, hogy egy szabály betanulása sok energiavesztés és semmi akció.

Nyolcz eszdendőn keresztül jár a diák a középiskolába. Minden évben megexaminálják egy évben tett előhaladásáról. Vannak a kik jelesen, vannak a kik úgy a hogy mind a 8 éven keresztül úsznak minden vizsgát és nem merülnek el. Ha tehát mind a 8 osztályban megfelelt, minek az érettségi vizsgálat, talán repetálja a grammatikát, a melyről Rákosi Jenő azt mondja, hogy a nép nyelvét azok rontják meg, a kik gram-

matikát tanítanak és többé-kevésbbé tudnak, a melyről Gárdonyi Géza azt írja, hogy a nyelvtannak soha se vette hasznát, pedig mesterségéhez tartozik és hogy ha ír, küzdenie kell ellene. Talán. kiraktározást kell rendezni a klasszikusok történetéről, mikor a középiskola pl. megtanítja azt, hogy mi csoda jelenete volt Petőfinék édes apjával, mikor Selmechről megszökve vele Budapesten találkozott, megtanítja, hogy Kazinczyt rokonai megrövidítették a szülői osztozkodásban, de ezek munkáinak megismerését arra a korra vigyék, mikor szabadok lesznek; mikor csömört kaptak a könyvektől.

A szabadságharc előtt nem kellett érettségi vizsga, mégis akárhány jeles orvosa, szónoka, ügyvédje, tanára, bírója volt az országnak. Az alkotmányos idők megszületése óta minden évben és évről-évre szigorúbbak az érettségi vizsgálatok, melyeket tisztán azért tartanak fenn, mert a külföldön is ez az uzus járja és nehogy érettségi bizonyítvány hiányában a külföldi egyetemek bezáruljanak a törekvő ifjak előtt.

Helyes. De minek annak az érettségi vizsgálat, a ki nem lép az egyetemre. Érettségi vizsga nélkül lehet még mindig valaki igen okos tisztviselő. Legyen az az érettségi vizsga a törekvő ifjú erőpróbája, a törekvés koronája, de ne képezzen akadályt a tisztviselői pályán: a kenyérszerzésnél, adassék meg az alkalom, hogy kenyérrel a kézben, később is lehessen érettségi vizsgát tenni. És ha mindenáron vizsgáznak a középiskolában, ugyan miért teszik ezt a népiskolában? Edzeni akarják már azt a kis hat éves gyereket is az érettségi vizsgára? Bizony mi sokszor furcsán fogjuk fel a humanizmust. Az apagyilkosokat megsajnáljuk, de saját gyermekeinket megkínózzuk embertelenül.

Látjuk, hogy parányi emberkének roska doznak a könyvek alatt, mikor ott magol-

ják a jelzői mellékmondatok szabályait, mikor fületsértő éneklő hangon darálják Petőfi gyönyörű verseit, melyek a kicsinyek száján úgy hangzanak, mint mikor öreg kintornások valami Wagner operakeringőt játszanak. Ugy látszik, hogy a középiskola összes rendszertelenségét a népiskola is átvette és azt nevezik modern pedagógiának, ha a gyermek órákon keresztül olyat darál, a mit nem ért, a mi két hét alatt elröpül a fejéből — mint a füst.

Ilyen munka után nem csoda, ha tanár és tanító, fiatal ember és kis gyermek sarokba dobja a könyvet és mindegyik siet el abból az iskolából, a melyről a hittant tanuló kis nebuló, a beszéd értelem gyakorlati órán az iskoláról kérdezve, azt felelte:

Az iskola ama hely, hol az elkárhozottak lelkei, örökké kinlódnak.

Adós városok.

Magyarországon talán az ujjainkon megszámlálhatjuk azokat a városokat: ahol ne lenne pótagó. Egyes városokban valósággal rettenetes terheket ró ez a lakosságra és ahelyett, hogy a teher könnyítették, a városok háztartásainak kiadásainak budgetje évről-évre növekedőben van.

Tudjuk mi azt, hogy a kultúra, az ipari intézmények létesülése, építkezések és beruházások pénzáldozatokba kerülnek és hogy társadalmi adakozások útján, sem a babiloni tornyot, sem egy népiskolát nem lehet felépíteni, de azt is tudjuk, hogy államérdeket végző tisztviselőket nagyszámban tartanak a városok, melynek ellenében az állam mit se reprezentál, ezeknek fizetése a városok háztartását terheli.

Mennyi pénzt mentenének meg, ha a városi tisztviselőkkel végeztetett államügyek alól a városi tisztviselőket felmentenék és ezek helyett az állam tartana hivatalnoki kart.

TÁRCZA.

Az édes anyák.

Irtá: LAMPÉRT GÉZA.

Úgy-e, aki itt sokat szenvedett,
Ki csak lemondott, türt és szeretett,
Öröme csöpp és tenger volt a bűje:
Az előtt nyitva áll a mennynek kapuja?

S mennyországodban, úgy-e Istenem,
A legszebb, a legédenebb helyen
Ölében örök gyönyörűségnek:
Az édes anyák úgy-e ott élnek?

S legszelidebb, leghűbb angyalod
Szolgálatukra, úgy-e őt adod?
S az úgy-e érzi, az úgy-e tudja:
Merre visz, hova legtöbbször útja?

S leszáll a földre minden este-reggel,
Meg is tér sebesen az üzenettel,
S este is azt mondja, mit reggel mondott:
— A fiad, a leányod boldog

Az öreg zsoldáros.

Kis templomunk hátsó padjában
Kopott zsoldár búsul magában.
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jó már öreg gazdája.

Csudálkozik egyre felette,
Hogy a por már-már belepte.
Vasárnapra mulik vasárnap
S hire-nyoma sincs a gazdának.

Pedig, ha szólt a harang szava,
A legelső mindig ő vala,
Téli fagyba' s nyári melegbe'
Az éneklést mindig ő kezdte.

Kedves énekét csak fölcapta
S mint a szarvas híves patakra:
Óhajtozott lelke az égbe,
Uram! a Te színed elébe ...

S egy mosolygó őszi estelen
El-fel is szállt szépen, csendesén,
S ott, hol nem kell többé a zsoldár:
Az égi kórusban dalol már.

Itt e földön mi mást se hagyott,
Csak zsoldárját s az üres padot.
Sopánkodott is a szóbeszéd!
— Eléneklé szegény mindenét ...

Szánják, mondják szegénynek mások
— Mi tudjuk csak, dalos pajtások.
S a kopott könyv s az az árva pad:
— Ő volt „szegény” — a leggazdagabb!

Lampért Géza.

A mese vége.

Irtá: LENGYEL LAURA.

Utálom már ezeket a sablonos meséket, az ő sablonos vidám boldogságukkal. Utálom a szerelmeket, melyekről az ember az első pillanatban mindjárt tudja, hogy boldogsággal fognak végződni, az akadályokat, melyeket csak azért rak az író a hős és a hősnő elé, hogy könyvét tiz ivre ki-nyujtsa. Valami mást szeretnék! A hol az emberek nagyon szeretnek, halálosan, szomorúan szeretnek és ha egymásra találtak is, ott ragyog a

köny a szemükben, míg az ajkuk mosolyog. Valami ilyesmit akarok hallani! Szeretnék sirni és nevetni egyszerre. Valami szép tündérmesén, hol megváltanak valakit, elátkozott hercegisasszonyt, vagy elvarázsolt királyfit. Mindegy. Valami szép szomorú mesét akarok, mely így kezdődik: Egyszer volt ...

A férfi fölállt helyéről s odaült a nő karoszeke mellé egy kis alacsony puffra, aztán a mindinkább növekedő esthomályban kezdett beszélni: ... Egyszer volt, hol nem volt egy gyönyörűséges királykisasszony. Olyan szép volt, hogy a nap elsápadt irigységeiben, ha mosolyogni kezdett. Aranyhajával sarkig beburkolhatta magát és kék szemének pillantásától betegek tértek vissza az életre. És az ő tündöklő szépségénél még sokkalta nagyobb volt halhatatlan jósa, mert úgy tetszett az ur Istennek, hogy egy tökéletes szépségű testbe egy halhatatlan nagy lelket adjon.

Jöttek az udvarhoz királyfiak, deli hős lovagok, énekes poéták, de a királyleány szíve még aludt, sem a királyfiak kincsei, sem a lovagok hősi tettei, sem a poéták szerelmes énekei nem bírták fölkelteni. A király és királyné nagy busulásnak adta magát, de mind nem használt semmit. Egyszer aztán egy kis bájosan szomorú őszi estén, ott ült a leány kint a kertben. Az a csodálatos szép hervadás vette körül, mely néha csábítóbb a virágzó mámoros tavasznál is. A hervadás, a pusztulás szinte hangos szóval figyelmezteti az embert: siessetek élni, érezni, szeretni, míg el nem jön a ti ősötök, a ti hervadásotok ... A sok későn kikelt lepke mámoros szerelemmel csókolja a hervadó virágok halvány szirmait. Szeretni kell gyorsan, hamar, erősen, ma még lehet, holnap már itt a fagy, a hervadás, a halál, a semmi ...

A királyleány lent ült a kertben és lassanként ráborult a szeptemberi éjszaka misztikus alkonya. A tárgyak elvesztették színüket, alakjukat, körvonalaikat. A királyleány ott ült mozdulatlanul; mereven és belebámult a vak sötétségbe, a szíve megtelt fájdalommal a nélkül, hogy okát tudta volna adni. Bent elégett könyvek fojtogat-

Azt is látjuk, hogy a városok nagyrészen még mindig a konzervativizmus vezet szerepet a gazdálkodásban. Egyes városok maguk állítottak, maguknak takarékpénztárat és egyes alföldi városok házi-pénztárainak a takarékpénztári üzlet 60—70.000 korona évi tiszta hasznot hajtott.

Vannak egyes városok, akik ásványvíz forrásait, fürdőiket kitűnően, üzletszerűen tudják felhasználni, de vannak városok, a kiket a természet megáldott bőséges forrásokkal, festői szép vidékkel, de a mely vidékről csak az szerez tudomást, a ki véletlenül a Pallas Lexikonban reá bukkan: valamely város természeti szépségének dicsőítésénél.

A gazdálkodás egészségesebb szellembe való terelése helyett, klikk rendszerek működnek, csinálják az állásokat rokonoknak, egyeseknek kegyeket osztogatnak, a míg egymást szapulják, nem érnek reá egy keveset, az üzlet után nézni. Egy-egy állás szervezésébe belemennek szó nélkül áldoznak reá ezeket, de rögtön szűkkeblűen húzódnak vissza, mihelyt valami üzletszerű vállalkozásba kellene a polgárok pénzét fektetni.

Nem vád, nem rágalmazás ez és hogy e népszerűtlen tárgyat érintjük, tesszük ezt abból az alkalomból, mikor uton-utfélén panaszokat halunk a városok háztartásáról: a mely panaszok nagy részben igazak.

A váddal szemben, hiába fogja rá a bürokratizmus szemüvegén vizsgáló ember, hogy mindezeket csak újságírói felületesség mondhatja. — Ezeknek konstatálásához nem kell valamelyes pesszimizmus, nem szédületes szakszerűség, vagy valami konceptrikus képzettség, ezt éppen úgy tudja a legtalentumosabb újságíró, vagy igen jó hivatalnok, mint valami bakter. És az is bizonyos, hogy ez sokszor tárgyalt kérdést a retorika bármilyen színes virága meg nem oldhatja: ha a városok nem lépnek a cselekvés mezejére.

Ideje is volna. Tanuljunk a külföldtől, a hol egy-egy barlang látogatására annyi embert tudnak csődíteni, hogy nálunk búcsujáró helyeken nincs annyi ember. És ha már van valamelyes idegen forgalmunk, ne engedjük, hogy ott kizsebeljék a látogatókat egyes telhetetlen vállalkozók. Fürdünk s természeti szépségeinket hirdessük ország-világnak, nem egyszer, nem kétszer, hanem mindaddig, míg a figyelem városainkra reá nem irányul.

A külföldi forgalom éppen annak köszönheti nagy eredményét, mert vállalkozásaiban kitartók, szívósok, nem riadnak vissza, ha vállalkozásaikban mindjárt nem is mutatkozik a szerencse.

Nálunk egy csapásra akarnak meggazdagodni,

ták a lelkét... Egyszerre csak éneket hallott, lágy, panaszos, szerelmes éneket és megbűvölten hallgatta végig, csak azután szólalt meg:

— Ki énekel itt mellettem a sötétségben?

Egy mély, zokogó sóhajítás volt a felelet. Aztán kezdett beszélni egy fájdalmas, szomorú, lágy hang:

— En vagyok itt, százszorszép királyleány, én, a törpe, a pupos poeta, ki imádlak, ki minden este újra meg újra eltemetem reménytelen szerelmemet. A feltámadás reménye nélkül nyu vó halottnak gyászala volt az, a mit tőlem az imént halottál. Nem tudtam, hogy itt ülsz mellettem, de ha meghallgattál, ejts egy könyvet értem, a szégyenért, a nyomoréért, kinek vakmerőségénél csak szerelme nagyobb. Nincs reményem, nincs hitem, nem várok, nem kérek, nem esdek semmit, csak szeretek, csak szeretek... Nem vagyok én mai ember, én magam vagyok a megtestesült szerelmi boldogtalanság. Ejts értem egy könyvet, százszorszép királyleány és én boldogan halok meg, utolsó percemben is szépségedet, jószágodat magasztalva, dicsőítve... Dalok fakadnak szívemből és meggyőtrött lelkem romjai teszik halhatatlanná a te szép képedet. Mert mindennek pusztulni kell és eljön majd a kor, melyben az emberek nem gyönyörködhetnek a te aranyhajadban, a te kék szemedben — oh mint szánom e szerencsétleneket, — te kint fogsz feküdni aranyas sirboltban, én besüppedt gödörben, de sóhajom, fájdalom megmarad. És mikor aranyhajadból már árvalány haj nőtt, kék szemed csillagként ragyog fent a mennyboltozaton, fehér lelked lilium kelyhebe költözött: az emberek akkor is dalolni fogják a csunya, a nyomorék poeta verseit, mik mind egy százszorszép királyleány szépségét, jószágát dicsőítik, ejts értem egy könyccseppet, aranyhaju királykisasszony...

Az aranyhaju leány pedig fölállt. Nem látott semmit, csak a hang után lépett egyenesen előre. Átölelte a poeta fejét, odaszoritotta fehér kebléhez és azt mondta:

nálunk inkább a ritka forint kell, mint a sűrű krajczár.

Nagy hiba ez. Nagyon nagy. De csak rajtunk áll, hogy szakítsunk a szokott rendszerrel.

Az új rendszer, az üzleti vállalkozás legszebb jövőt jelent, de egyben a városok adóssága is kevesbedik és ezen az uton a polgárok jóléte is biztosítva lesz: kik hivatta lesznek városaik jóléti intézményeit a legmagasabb fokra emelni.

HIREK.

— **Honvédemlék leleplezés Désaknán.** Szabadságharcunk dicső emléktű hőseinek jeltelen sirját emlékekkel jelölte meg, az utódok kegyelete és honszerelme. Az emlék készen áll s hála a derék kezdeményezőnek és a mozgalmat szervező vezermunkásnak Wiesner Adolf bányafőnöknek, Désakna nagyközség hazafias közönsége méltó ünnepséggel készül megülni az emlék-kő felavatását július 2-án. A felavatási ünnepre, melynek sorrendje alább következik, a rendezőség hazafias tisztelettel hívja meg a közönséget. A désaknai honvédsir helyén emelt emlék-kő folyó évi július hó 2-án délután megtartandó felavatási ünnepélyének sorrendje ez: 1. Gyülekezés a bányaintézkedőben; 4 órakor felvonulás a honvédsirhoz. 2. „Hymnus”. Előadja: a bányász-zenekar. 3. Megnyitó beszéd. Tartja: Wiesner A. 4. Ének: előadja a dési dalárda. 5. Ünnepi beszéd. Tartja: t. Szakács F. 6. Az emlék-kő megkoszorúzása. 7. Ének. Előadja: a dési dalárda. 8. Záróbeszéd s az emlék-kőnek átadása a községi előjáróságnak, valamint az itteni sóbányahivatali tisztikarnak. 9. Zene-darab. Előadja: a bányász-zenekar. 10. Visszavonulás a bányaintézkedő helyiségéhez s a megjelent régi honvédek megvendéglelése. Désakna, 1905. évi június hó 27-én. A végrehajtó bizottság nevében Wiesner.

— **Ünnepi ebéd.** A dési szent Ferencz-rendi tárház régi nemes hagyományaihoz hiven minden évben, Urnapján vendégyszerető asztalánál vendégül látja városunk társadalmának színét-javát felekezeti és nemzetiségi külömbiség nélkül. Az idén nagyobb számban gyűlt össze a meghívott diszes társaság, mert mintegy 90-en ülték körül a dúsan terített asztalt. Ott volt Ilosvay Lajos műegyetemi tanár a ki épen városunkban időzött, Incze Gerő táblabíró és Szekeres József dr. plebános Kolozsvárról. Ebéd közben sok pohárköszöntő hangzott el. Az első tósztot P. Sántha Angelusz mondotta a pápára és a királyra. Poharat köszöntöttek: Voith Gergely Majláth püspökre, Kozma

— Nem akarom, hogy szenvedj, nem akarom, hogy meghalj...

A poeta azonban nem viszonzta a forró ölelést, hanem tovább könyörgött.

— Az éjszaka sötétsége fed el most bennünket. A te szépséged keresztül világít az éj sötétjén, az én rutságom nem. Mi lesz velünk, ha a fényes nap ragyogó világosságánál látsz meg engem. Nem fogod-e undorral elfordítani a fejedet tőlem? Nem akard-e majd kétségbeesetten megtestíteni karcsu derekad az én ölelésemtől? Te nem ismeresz engem, aranyhaju királykisasszony...

— Szeretlek — felelt a leány és ajkát erősen odaszoritotta a poeta ajkához.

És holnap, és reggel?...

— Örökké, mindig... Nézd, itt van aranyhajamnak egy szála, újjadra csavarom, ez azt jelenti, hogy tied vagyok örökké, mindig, mindig... Ha csunya vagy, ha törpe vagy, nekem mindegy. Te szeretsz engem a legerősebben és a te dalaid fogják az én szépségemet örökké megőrizni.

... A férfinak megsuklott a hangja, nem bírta tovább folytatni. Már teljesen homályos volt a szalon és egyiküknek sem jutott eszébe, hogy lámpát kellene gyújtatni, az asszony előre hajolt karosszékeiben és úgy kérdezte:

— Nos? Miért nem folytatja?

— Nem tudom — felelt halkan a férfi.

— Nincs a meséjének vége?

— Tőlem kérde? Tőlem?

Megint hallgattak, a homály még sűrűbb lett, már nem látták egymás arcát sem. Az asszony úgy maradt előre hajolva székeiben, A férfi meg tenyerébe támasztotta fejét és várt, remény nélkül, hit nélkül, de azért várt.

A néma csöndben egyszer csak lassan keze után nyúlt az asszony és megszorította erős, határozott, biztató mozdulattal, de a férfi csak akkor merte viszonzni a szerelmes szoritást, mikor érezte, hogy az asszony aranyos hajának egy szálát tekergeti középső ujja körül.

Döme Bándy alispánra, dr. Kustár Gyula néhai gróf Kornis Viktor emlékének adózott, dr. Ilosvay Lajos a Dés közönsége által megteremtett kulturális intézményekre, Bocsánczi Márton Kozma Dömére, Kozma Döme Bocsánczira, br. Horváth Emil a hadseregére, Vásárhelyi Boldizsár a város előjáróságára, Sterba Dezső az igazságszolgáltatás képviselőire, a birói karra üritett poharat. Kozma D. Incze Gerő táblabíró, br. Horváth Emil a különböző vallásfelekezetek előjáróit, Szekeres József kolozsvári plebános Kőrösy György dr. főgimn. igazgatót, Kühbacher Ferencz az ügyvédek, Szóts Mihály Wiesner Adolf désaknai bányafőnököt eltette. Poharat üritettek még: Láng Gyula százados a néptanítókra, Voith Vékony Ferencz ev. ref. főgondnokra, Budai Elek a kolozsvári vendégek és Szekeres Józsefekre és így tovább.

— **A dési petíció.** A dési választás ügyében elrendelt vizsgálat e héten, szerdán, véget ért. 57 tanut hallgatott ki a vizsgálat vezetésével megbízott táblabíró, de a tanuk nem igazolták a petíció állításait, jelesen azt, melyre nézve a vizsgálat elrendeltetett. A Curia a vizsgálat eredménye felett előreláthatóan a nyári szünet miatt csak szeptember hó folyamán fog határozni.

— **Hangverseny.** A Désen nyaraló R. Réthy Laura asszony több művész társaival együtt e hó 27-én nagyszabású hangversenyt rendeztek a vármegyeház nagytermében. A hangverseny, mely a művészetet kedvelő közönség teljes elismerését vívta ki következő műsorral folyt le: 1. Csevegés a művészetéről. Felolvassa Istvánffy Gyula festőművész. 2. Traviata operából a nagy áriát énekli R. Réthy Laura urnő Berán János zongoraművész kísérete mellett. 3. Opera áriák, énekli Perényi József Berán János zongor művész kísérete mellett. 4. Költemények. Irta és felolvassa dr. Vértessy Jenő. 5. Operett-duettek Troubadourból. Éneklék R. Réthy Laura és Perényi József operaénekes művész, Berán János zongoraművész kísérete mellett. 6. Vig monológ. Előadva Madas Pista, a pozsonyi színház komikusa, által. 7. Artidi csókda és magyar dalok. Énekli R. Réthy Laura Berán János zongoraművész kíséretében. Kiválóan nagy sikert aratott R. Réthy Laura, kinek énekét nem kell lapunk olvasói előtt dicsérgetnünk, hiszen már több alkalommal volt részünk abban a műélvezetben, melyet e magas iskolájú kiváló énekesnőnk hallgatóinak szerzett. A közönség a műsor minden egyes pontját megtapsolta.

— **Habilitatio.** A kolozsvári Ferencz József m. kir. tudomány egyetemnek bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi kara e hó folyamán tartott teljes ülésében dr. Boros Gábor, erzsébetvárosi állami főgimnáziumi r. tanárt, — akit, mint a helybeli főgimnáziumnak éveken át volt ideiglenes vezetőjét, olvasóink is ismernek — a görög nyelv- és irodalom történet teljes szakára kiterjedő érvénnyel egyetemi magántanárrá képesítette és neki a nevezett tanszakra vonatkozó venia legendit megadta. Dr. Boros a classica philologia irodalma terén országosan előnyösen ismert névvel bír, s nekünk, kik őt közelebbről is ismerjük, örömről szolgál szaktudására ez egyedül illetékes és magas foku tudományos testület által történt elismerése és méltánylása.

— **Esküvő Désen.** Gellért Mózes tagosító mérnök és domokosi birtokos folyó 1905. évi június hó 25-én esküdt örök hűséget Székely Arankával, Székely János vármegyei nyilvántartó kedves szép fiatal leányával. A diszes nász déli fél 12 órakor vonult fel a városházához, hol Ilosvay Jenő polgármester helyettes anyakönyvezőt teljesítette a házassági egybekötést. Melynek megtörténte után az ev. ref. templomba vonult a nászmenet, hol nagytiszteletű Vásárhelyi Boldizsár lélekemelő szép beszéd és imával kérte rájuk Isten megszentelő áldását. A násznagy tanui és násznagyasszonyi tisztelet mindkét aktusnál: Tar Ferencz vajdaházi fűrészgári igazgató és Haragai Emánuel urak és kedves feleségeik teljesítették. Vőfélyek és nyoszolyó leányok: Gellért Károly, Székely Gyula, Melczér Juliska és Drágus Valéria voltak. Résztvettek még a nászban: Gellért Mózesné örömanya, Albisi Károlyné (Domokosról), Bud Tibor állami tanító és neje (Pókáról), özv. Rác Györgyné (Hidalmásról), Drágos Traján (Budapestről), Drágos Ilona (Szentmargitáról), özv. Eperjessy Mihályné, özv. Balázs Józsefné, özv. Melczér Adolfné és Budai Elek Désről. Esküvő után a menyasszony szülői házában kedélyes nászbéd volt, melynek folyamán számos kedélyes pohárköszöntő hangzott el. Az ifjú pár a vőlegény rokonai kíséretében a délutáni vonattal utazott el Domokosra. Boldogságot kívánunk az új otthonban.

B.

— **Tordai daloskör Désen.** Mint értesülünk a „Tordai Daloskör“ július hó 15-én Szamosújvárt, 16-án pedig Désen tartja hangversenyét. E derék Dalkör már több versenyről tért haza győztesen. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Kedves és kedélyes táncmulatság** tartott folyó hó 24-én a dési ev. ref. fiúiskola udvarán, a szegény tanulók segély-alapja javára. A szép számú közönség között ott láttuk a főgimn. tanárait és családjaikat csaknem teljes számmal és velük együtt a főgimn. felsőbb osztályu hallgatóit. Élvezet volt látni a mindkét nembeli aranyifjúságot. Itthon időző egyetemi hallgatóink és ifjabb tisztviselőink nagyban hozzájárultak a feledhetlen kedélyes est hangulatkeltéséhez. Csak a felkelő nap megjelenése oszlatta szét a még mindig együtt lenni vágyó ifjúságot. Mintegy 60—70 pár járta a négyeseket. Az est bevétele: 265 K. 40 f. Kiadása: 106 K. 05 f. Tiszta jövedelem: 159 K. 35 f. Elszámolás jövő számunkban.

— **Hangverseny.** Junius hó 24-én szombaton Corfescu a bukaresti kir. operatársulat dramaticus baritonja, Dr. Siorbán Vilmos vármegyei aljegyző zongorakiséréte mellett énekes hangversenyt tartott a Hungária szálloda nagytermében. A többnyire román és német nyelven előadott énekszámokat a közönség zajos tetszéssel fogadta. Rubinstein, Wagner és Leoncavalló operáiból előadott részleteket s több népdalt megismételtetett a művészszel. Ezen a hangversenyen hallottuk először Dr. Siorbánnak is több román népdalt, melyek a szerzőnek — ki precis zongorajátékával is kitűnt — fényes elismerést szereztek.

— **Doktoravatás.** Felszeghy Bélát, a „Nemzeti Hírlap“ segédszerkesztőjét, a ki jeles sikerrel tette le szigorlatait a múlt héten avatták fel a kolozsvári egyetemen az államtudományok doktorává. Az új doktor megyénkbeli illetőségű.

— **Ipari munkások állami jutalomdíja.** A kereskedelmi miniszternek meghagyása folytán alólírott kamara közhírré teszi, hogy a kolozsvári kamara területén lakó és legalább 15 éven át egy ugyanazon műhelyben dolgozó ipari munkások részére 4 drb. egyenként 100—100 koronás állami jutalom-díjra az alábbi feltételek mellett kitűzi a pályázatot. Felhívjuk ennél fogva a kolozsvári kamara kerületében (Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Kis-Küküllő, Kolozs, Szilágy, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos) működő iparos munkaadókat, tehát úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy legkésőbb 1905. évi július hó végéig közöljék azon munkásaik névsorát kamaránkkal — az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemeséget bizonyító adatok kíséretében — kiket a szóbanforgó jutalmakra érdemeseknek tartanak. A jutalomra való igény előfeltételei:

1. Magyar állampolgárság. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat). 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében. (Tanonczevek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek.) 4. A rendes munkabér vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Ugyanazon munkás a szóban levő jutalomban csak egyszer részesülhet. A kérések és mellékletek bélyegmentesek. Kolozsvár, 1905 június hó 23. Veisz József elnök, Gámán Zsigmond titkár.

— **Táncmulatság.** A dési polgári olvasóköri saját egyleti pénztára javára július hó 2-án (vasárnap) Désen, a Bánffy-sétátéren zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 1 korona 20 fillér. Kezdeté pont 6 órakor. Rendező bizottság élén: Szilágyi Albert egyleti elnök, Vasárhelyi Boldizsár egyleti alelnök, ifj. Hegyi Mihály a rendező bizottság elnöke, Gőczy Karoly

pénztárnok, Gaál István főrendező, Varga Márton jegyző, Gerecse Pál és Fazekas Sándor ellenőrök állanak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon alólírott tisztelt műkedvelő hölgyek és uraknak, kik a pünkössti és urnapi zenés-mise előadását közreműködésükkel lehetővé tenni szíveskedtek, fogadják ez uton hálás köszönetem őszinte kifejezését. Kiváló tisztelettel: Gerstmann Ödön, a zenekedvelők egyesületének karnagya. — Hölgyek: Brehár Lukreczia, Csányi Jézsefné, Hegyi Aranka, Mike Vali, Rácz Sárika, Reisch Jeni, Szvoboda Gizi, Szvoboda Ilona, Radó Ágostonné, Jonás Piroska és Rudnyánszkyú. Urak: Reisch Elek, Bulbuk Hugó, Hussek Flórián, Ditrich Ignác, Juhász Károly, Illés István, Czank N. János, br. Pöllnitz Olivér, Jonás Rudolf, Boér János, Herman Venczel, Demeter Lajos, Sterba Dezső, Tauffer Lajos, Gerliczky Ferencz, Wolf Bogdán, Némethy Mihály, Konyáry József, Tóth Ferencz és dr. Siorbán Vilmos.

Művészet.

Műtárlat Désen.

Istvánffy Gyula akademikus festőművész, — a kinek rövid időre terjedő átjövételéről lapunk egyik előző számában már előzetesen is említést tettünk, — f. hó 21-én nyitotta meg műtárlatát szép közönség előtt a megyeház disztermében.

A nálunk szokatlan és ritka vernissage kellemes benyomást gyakorolt a jelenvoltakra, s ennek érdekességét még inkább emelte az az ünneplés színezet, a mit a kiállításnak mintegy hivatalos jellegű megnyitása nyújtott.

Az érdeklődő díszes közönségen kívül ott volt a megyei tisztikar számos tagja, — Bándy György alispánnal elén, — és Dés város közönsége részéről Hlovay Jenő polgármester helyettese.

A művész hálás köszönettel üdvözölte a vármegye alispánját, hogy hajlékot nyújtva tárlatának, alkalmat adott arra, hogy midőn 25 évi távollét után mint erdélyi ember, az ő szorosan egyéni tanulmányainak eredményéről számot adni óhajtott, — az ő seccsától érintetlen és a túlhajtott divatos modorosság pervers izlésétől ment érző lelkének és egyéniségének virágait, úgy a mint azokat ő az igaz természet öleről ellesve, hiven visszaadni törekedett: itt e város műértő közönségének is bemutatthassa.

Körutainak célját épen az képezi, hogy a műértés és érzékfejlesztés kulturális célját e lyrikus festményekkel szolgálja s hangulatot ebresszen minden a szépért lelkesedni tudó egyénben a magyar földnek bájos sajátosságai iránt.

Bándy alispán kijelenti, hogy örömmel jött épen a hangoztatott kulturális feladatot tekintve e kiállítás megnyitására, a melyet már jó híre megelőzött, annál is inkább, mert úgy a város, mint a vármegye művészeti és kulturális életére is kiható örömdetes jelenségnek látja azt, hogy nemcsak üzleti sphaerában mozgó reclámművészei a festészetnek, de annak ismert nevű törekvő rokonszenves ihletett munkásai is fölkeresik e várost, s az tért hozzák el alkotó genie-jük virágait, hogy minket szépre oktassanak s fogékonnyá tegyenek.

Örömmel látja az uttörő munkának embe productive is elismerésre méltó eredményét, a mely a maga egészében egy hangulatos költemény kötet, s melynek minden egyes része külön-külön is a természetnek egy érző poétai lélektől felfogott hű képét tükrözi vissza.

Midőn a művésznak további munkájához kirtartást s szerencsét kíván, — a kiállítást megnyitja.

A közönség rokouszenves érdeklődéssel szemlélte meg a több mint 500 képből álló szingazdag tárlatot, a mely daczára, hogy a művészetnek nem a chablonok által kitaposott utain halad, nem öles vásznakra vetített eposi alkotásoknak, — hanem egy poetikus lélek ezer meg ezen bájos hangulatainak megnyilatkozása — épen ezer elbájosító észszerűségével válik vonzóvá és köti le a szemlélőt.

A tárlat f. hó 25-éig naponta délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 2 órától 6 óráig 40 fillér (tanulóknak 20 fillér) díj ellenében volt látható és képkedvelők olcsón juthattak kedves eredeti művészi képek birtokába.

Irodalom.

„A POLGÁR“ politikai napilap. Főszerkesztő: Dr. Vázsonyi Vilmos, országgyűlési képviselő, aki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni. Az egyenlő jogon, az általános kulturán és a gazdasági igazságon felépült magyar népállam, a polgári Magyarország: az ideál, melyet „A Polgár“ szolgálja akar. Gyarapítani a lehanyatlott polgári önérzetet, terjeszteni a népjog tiszteletét, kitépni a reakció minden fajtájának gyökerét, támogatni a politikai és gazdasági felszabadulásra törekvő rétegeket, küzdeni az osztályállam maradványai ellen: ez

„A Polgár“ politikai hitvallása. Fegyvere az alku nem ismerő radikális igazság, melyet a közélet és a társadalom minden terén érvényesíteni kíván. De a radikálizmust soha sem fogja keresni a hang durvaságában, mindig csupán a meggyőződés erejében. E cél elérésében, a lap főszerkesztőjét, dr. Vázsonyi Vilmost, a publicisztika és és szépirodalom legjelebb munkásai támogatják. „A Polgár“ rendes munkatársai: Ifjabb Ábrányi Kornél (vezércikk és tárcza), dr. Aczél Endre, Adorján Andor, Barabás Ferencz (vasuti ügyek), dr. Báttaszéki Lajos, dr. Benedek János, dr. Besnyő Béla, dr. Bródy Ernő, Bródy Sándor (vezércikk és tárcza), Palotai Hugó, Berkes Imre, Csörgő Hugó (felelős szerkesztő), Greiner Jenő, dr. Kreutzer Lipót, Krudý Gyula (tárcza), Lux Terka (tárcza), dr. Molnár Jenő, Nagy Endre, dr. Oláh Gyula, dr. Rácz Dezső, Serény Aladár, Szász Zoltán (tárcza), Szekula Jenő, dr. Szirmai Albert, Turtsányi Pál (vasuti ügyek), dr. Vázsonyi Vilmos (főszerkesztő). „A Polgár“-ban szabad szellemű, teljesen független, demokratikus irányu, irodalmi színvonalon álló napilapot kap az olvasó. „A Polgár“ teljes tájékoztatást ad a politika, az irodalom, a művészet, a gazdasági élet és a társadalom minden mozzanatáról és legolcsóbb ilyen terjedelmű napilap, mert „A Polgár“ egyes száma a fővárosban és vidéken 2 krajczár (négy fillér). Előfizetési árai pedig a következők: Egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. „A Polgár“ megjelenik minden nap reggel, ünnep és vasárnap után is. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-u. 37.

NYILT-TÉR.

Házvezetőnek

3—3

vagy

társalkodónőnek
ajánlkozik intelligens fiatal nő.

— Ajánlatokat lapunk kiadóhivatala továbbít. —

Dunky fivérek

kolozsvári cs. és kir. udvari fényképészek
a felső-sétátéren levő műtermőkben
Désen

1905. évi július hó 2-án és 3-án

fényképfelvételeket eszközölnek.

Kiadja a szerkesztőség.

NO ILYEN MÉG NEM VOLT!

Kalotaszegi himzett vásznak 15 kr.
Mosó Lüstterek divatos színekben 16 kr.
Plissé Batistok legújabb desínekben 18 kr.
Kipróbált jó mosó Kartonok 15, 19, 23, 25 kr.
Kiváló finom Szaenok 23, 25, 29 kr.
Valódi francia selyem Batistok 23, 28, 35 kr.
Svájosi himzett fehér és ecrű Batistok 25, 30, 35 kr.

Tiszta gyapjú ruhaszövetek (120 széles) 53, 64, 76, 85, 92, 1 frt 10 kr., 1 frt 15 kr.
Finom rumburgi és szepeességi vásznak (1 vég 23 méter) 4, 4:50, 5, 5:50, 6, 7, 8 frt.
Eredeti czérna Creasz vászon (1 vég 23 méter) 9, 10, 12 frt.
Fegyházakban kötött harisnyák 10, 15, 19, 23, 28 34, 38, 45 kr.
Férfi-ingek finom vászon vagy Schiffonból 95, 1 frt 15 kr., 1 frt 25 kr., 1 frt 35 kr.
Legfinomabb gallérok és Divatos kézelők (Manchetta) 12, 15, 20 kr.
Es még itt fel nem sorolható divatcikknek

nagyon olcsó árak mellett szerezhetők be az UJ ÜZLETBEN
TESZLER ÉS BROD bejegyzett divatárú-kereskedőknél
Désen, Főtér 12. szám alatt.

HIRDETÉSEK

FELVÉTERNEK
A KIADÓHIVATALBAN
POSTA-UTCZA 32.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosságnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

4-52

INGYEN PRÓBA 378. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillerre bérmentesítendőek.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 378.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajlakknak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvesztené fényét.

KAPHATÓ: 12-12

Rehák Ágostonnál, Désen.

Kollman és Keresztesnél, Beszterczen.

Hracsek Vilmosnál, Nagybányán.

SZTOJKA GYÓGYFÜRDŐ

IDÉNYÉNEK MEGNYITÁSA JUNIUS 22-ÉN.

Sztojka gyógyfürdő, mint klimatikus gyógyhely, igen alkalmas idegbetegek és üdülők részére, magas hegyekkel és fenyves erdőkkel körülvéve, levegője enyhe, portól mentes, ozondús, a Czibles hegylánczolat folytatását képező „Sátor” nevű hegy aljában, 360 méter magasságban a tenger színe fölött.

A fürdőben ivó, fürdő és belélegző gyógymód alkalmaztatik, hideg és meleg víz gyógyintézet, zuhanyok, massage, kényelmes és egészséges szobák, kitűnő étkezés, francia és magyar konyha a fürdőorvos felügyelete alatt, szobák, fürdők, étel- és italművek mérsékelt árban, melyre a fürdőbiztos és fürdőigazgatóság felügyel, a vendégek szórakoztatására kitűnő magyar cigányzenekar van, fenyves sétányok, Lawn-tennis, tekepálya, kirándulások, tánczestélyek, tombola-játék stb. stb.

A sztojkai gyógyforrás gyógyító hatása és gyógyjavallat. A sztojkai égvényes és konyhasós savanyú víz, mint természetes gyógyásványvíztől orvosi tekintélyek és orvos-tanárok egyhangu nyilatkozata szerint a következő betegségek gyógyulnak: lélegző szervek betegségei, az emésztő szervek összes bajai; gyomor és bélhurut, tulságos gyomorsav képzés, vese, máj, sárgaság, epekő, aranyér.

Hugyszervek betegségei és női bajoknál csodahatású, orvosok igazolása szerint gyomorbajoknál a rendes diétát betartva, sok esetben a karlsbadi vizet felül mulja gyógyhatása. — Cukorbetegségeknek speciális gyógyszer.

Erdélyi havasokból eredvén, bakterium mentes, járványos betegségeknek élvezeti vagy asztali víz gyanánt használva, legbiztosabb óvszer, borral vagy gyümölcszörppel vegyítve kellemes élvezeti üdítő italul szolgál és nagyon egészséges. Vasútállomás Dé s, Galgó, Szolnok-Dobokamegye és Nagybánya, Szatmármegye, hol az érkező vendéget előleges értesítés következtében kényelmes kocsí várja.

Posta, kézi gyógytár helyben. Kedvezményben részesülnek egyleti tagok, állami hivatalnokok. Fürdőidény június 10-től, szeptember 10-ig. Június 10-től, július 1-ig, aug. 15-től, szeptember 10-ig szobadíjanknál 30% engedmény.

Bővebb fölvilágosítást készséggel szolgál és fürdő-prospectust díjmentesen küld

A sztojkai gyógyfürdő és ásványvíz forrás bérlet igazgatósága SZTOJKA-FÜRDŐ.

Szolnok-Doboka m.

3-3

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1-40 f. 1-90	Fin. ajour 6 szem. kávé készlet minden színben csak f. 2-20 f. 2-90 f. 3-45	Legdivatosabb férfi ingek, angol Battiszt, puhamellű f. 1.55		Remek 6 szem. Damaszt Garnitúra csak f. 2-10 f. 2-90 f. 3-40 f. 3-90	Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak f. 1-25 f. 1-72 f. 1-90 f. 2-10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3-65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4-15	30 rőfös vég írlandi vászon csak f. 4-95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5-45	30 rőfös vég rumburg v. zon csak f. 5-80	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6-40
Férfi ing R. chiffonból, redős vagy pikké mellű f. 1-40	Női legújabb ajour vászon ing mesés ára f. 1-65	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10-40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4-65	30 rőfös vég R. Chiffon csak f. 5-40	30 rőfös vég R. R. Chiffon csak f. 6-85
30 rőfös vég csíkos Kanavász csak f. 3-25	30 rőfös vég csíkos és kockás I-ma kanavász csak f. 4-55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5-40	Teljes rumburgi vászon ágyhuzat, 3 vánkós és paplan f. 4-90	30 rőfös vég fehér csíkos csinvat ágyhuzatra csak f. 6-35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7-40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1-15 f. 1-55	Remek női Chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1-10 f. 1-42 f. 1-74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1-25 f. 1-56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1-18 f. 1-45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1-35 f. 1-75 f. 2-25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1-65 f. 2-15 f. 3-22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hosszú, 1 1/2 mtr széles csak f. 1-05	Nemzetközi keresk. ügynökség BUDAPEST, Kerepesi-ut 65. szám, I. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3-95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3-85

Meg nem felelő visszavéttetik.

9-26

DEMETER és KISS
KÖNYVNYOMDÁJA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE
DÉSEN, RÁKÓCZI-HÁZ.

ELADÓ INGATLANOK.

A sajomagyarosi 446. sz. telejkönyvben 1., 2., 3. r. sz. alatt felvett ingatlan ok

ELADÓK.

Értekezhetni: DR. POLCZ REZSŐ ügyvédi irodájában
Beszterczen, Mihály-utca 18. szám alatt.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

14-30

Désen kapható: BRUGOVITZ JÓZSEF fűszerkereskedésében